

Деинституционализация: Случаят България

Изследване на деинституционализацията (ДИ) в България, проведено в периода 2012-2014 г. по проект “Завръщане у дома от „дома”“, финансиран от Фондация Оук

Цели

- да проследи и опише процеса на деинституционализацията като въвлече в диалог участниците в него;
- да създаде ново знание, което да информира и подобри практиката на ДИ;
- да отговори на въпроса : „Какво можем да научим за процеса на промяна, включен в ДИ, като изследваме неговите успехи и трудности?”

Метод

Методът „Изследване в хода на действието” позволява да бъде изучаван процес, случващ се в момента на изследването, чрез събиране на данни и създаване на знания от участниците в процеса, които, използвайки новото знание, го повлияват.

Изследването се проведе в четири области в страната. За период от една година се проведеха срещи с всички участници в процеса на местно и национално ниво, които, в ролята на съ-изследователи постигнаха разбиране за процеса на ДИ, подобриха връзка между практика и знание, публикуваха знанието пред българска и чужда аудитория, информираха прилагането на политиките по ДИ.

Изводи

- Съществува консенсус относно смисъла и необходимостта от ДИ, но и опасение, че новите услуги ще се превърнат в малки институции
- Централизираното управление на процеса създава трудности: неясни и противоречиви послания, липса на гъвкавост, блокиране на местната инициатива и лидерство, както и не отчитане на конкретните потребности на децата
- Местните ресурси и опит, ресурси в общността – децата, родителите и НПО, както и съществуващите услуги в общността не се използват пълноценно.

ДИ в България е “лаборатория”, в която всички участници се учат взаимно от опита си, че няма готови модели и общовалидни рецепти за ДИ, тъй като закриването на всеки дом е уникално и зависи от това къде се намира, кой живее и работи в него, къде и кои са родителите на децата, каква е степента на готовност на професионалистите и общността да приемат новата философия на грижа в най –добрия интерес на детето.

Пълният текст на доклада може да бъде прочетен на уеб-сайта на Центъра: <http://.knowhowcentre.nbu.bg>

В настоящия момент, когато процесът на ДИ се намира в нов етап: приет е нов План за действие за изпълнението на Визията за деинституционализация, Центърът стартира втора фаза на изследване, което да потърси отговор на въпроса „Какво можем да научим за процеса на ДИ и за резултатите от него, като изследваме успехите и трудностите заедно с хората, които го развиват?” Изследването се провежда в нови четири области на страната и ще продължи десет месеца.

Координатор: Елен Иванова, Тел.: 0882 44 12 70, e-mail: elen@knowhowcentre.org